

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Марияна Рашева Стойновска, д.м.

Ръководител катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“, ФОЗ, МУ-Плевен

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училишна, радиационна и др.)“ на тема:

**„Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион-
рискови фактори и поведение“**

на д-р Вания Маргаритова Недкова-Миланова, докторант на самостоятелна подготовка в МУ-Варна

на основание заповед № РД – 109-426/18.12.2020г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параксев Стоянов“ - Варна

Алергичните заболявания са често срещани в детската възраст. Поради различни причини и степен на изразеност, кърмачетата са уязвими от влиянието на околната среда и социалните условия. Научните постижения в областта на общественото здраве, икономиката и технологиите преосmisлят превантивната роля на храненето за запазване и възстановяване здравето на човека. Тенденцията на глобализация и бързо развитие в съвременния свят се съпътства и от негативни тенденции, водещи до здравни неблагополучия сред населението. Националните проучвания на храненето и хранителния статус на населението в Р. България показват значителни проблеми. Това е предмет на особена загриженост по отношение на децата до 3 годишна възраст.

Поради това, избраната тема е много актуална и навременна с оглед извършването на задълбочен анализ на проблема, оценката на риска и изграждането на подходяща хранителна и здравна политика към децата.

Представеният дисертационен материал представлява подробно изложение на едно обширно проучване на правилното хранене на детето до 1 годишна възраст, кърмене и захранване.

Този труд включва проучвания в две основни насоки: Хранителната алергия и нейното разпространение и диагностика, като един от важните проблеми в педиатрията. Значението на ранното откриване и различните подходи за лечение на хранителната алергия и превенция на алергиите в кърмаческата възраст. Авторът представя видовете профилактика на хранителната алергия при кърмачета и изброява превантивните мерки с практическа насоченост.

Дисертационният труд е написан върху 161 стандартни страници и е оформлен съгласно изискванията. За разработката са използвани 386 литературни източници, от които 49 на кирилица и 337 на латиница. Литературният обзор съдържа съвременна информация, от която личат познанията в областта на детското хранене, което е основно практическо умение на кандидатката, медицинската насоченост към проблемите на риска, както и възможните превантивни мерки. Използваните литературни източници насочват работата към необходимостта от анализ, както и разкриване на причините за алергична симптоматика у деца в кърмаческа възраст.

Данните от проведено трансверзално проучване за определяне на рисковите фактори за възникване на хранителна алергия, клиничните прояви и възможностите за профилактика сред 274 кърмачета от гр. Плевен и региона на възраст от 0- до 12-месеца са обработени с Microsoft Excel, а част от данните – с компютърна програма Statgraphics

Plus. Събраната информация и анализи са онагледени с 16 таблици, 24 фигури и 3 приложения, които много добре представят извършения обем на разработката и дават основа за аналитично обсъждане на резултатите. Изясняването на получените резултати е подкрепено от информацията от анкетните карти за родители и анкетните карти за общопрактикуващи лекари.

Целта на дисертацията е свързана със степента на възприятието и оценката на риска от страна на храненето в кърмаческа възраст. Тя насочва към разработката на действаща и ефективна система за превенция на алергията в ранната детскa възраст, с краен резултат промяна на нагласите и поведението на обществото и институциите.

Научната разработка има приноси с научно-теоретичен и потвърдителен характер и приноси с практически характер. Представената профилактична програма за превенция на хранителна алергия сред фамилно обременени деца ще допринесе за ефективни резултати в работата на общопрактикуващи лекари, педиатри, диетолози.

В заключение, считам, че д-р Ваня Недкова-Миланова представя дисертационен труд с ясни цели и задачи, много актуален и съвременен по тематиката. Тази дисертация ще бъде полезна за целите на подобряване на детското хранене, както и в областта на хигиената на децата и подрастващите.

Резултатите от тази разработка ще бъдат основа за обучение на специалисти по управлението на риска, за дискусии по темата, за нов подход при решаване на проблемите, в които участват медицински специалисти, обществени организации, администрация.

От представения материал се разбира, че Ваня Недкова-Миланова има личен принос в разработването и прилагането на европейската политика по отношение на превенцията и здравословното хранене и режим на отглеждане на децата в кърмаческа възраст, безопасността на храните и информираност на родителите.

Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион - рискови фактори и поведение“ е с практическа насоченост, актуален, съвременен и дисертабилен.

Работата показва добра литературна осведоменост, представена е богата методология.

Основната цел, работните хипотези и задачите са формулирани ясно и компетентно.

Подготвените материали съдържат много голям обем научна информация и са представени вещо и задълбочено.

Изводите са оформени коректно и адекватно на резултатите.

Въз основа на изложеното, убедено препоръчвам на почитаемите членове на научното жури да оценят по достойнство и да дадат положителна оценка на предложения от д-р Ваня Маргаритова Недкова-Миланова дисертационен труд на тема „Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион - рискови фактори и поведение“, с присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“.

03.02.2020г.

Подпись:
(доц. д-р М. Стойновска, д.м.)